

SAANA
OPA
CIC

HYVÄ

PAHA

*Opi
hallitsemaan
omaa
talouttasi*

RAHA

© 2024 Saana Opac ja Kustannusosakeyhtiö Otava

ISBN 978-951-1-49311-2

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2024

SISÄLLYS

Ihan tavallinen raha 7

Oma tarinani 11

Ei minulla ole varaa 13

Kohti unelmaa eli kuinka matka alkoi 16

Katse kulutukseen 19

Mihin rahat menivät 23

Onnistuminen – ensimmäistä kertaa 26

Säästäminen 29

Tunne taloutesi 31

Ostolakko 37

Ostoriippuvuus 41

Hyvää oloa ostamisella 47

Tavarariippuvuus 50

Tavarat turvana 53

Tavarat ja lahjakulttuuri 59

Mikä on oikea tapa säästää? 62

Motivaatiota säästämiseen 67

Oma rahasuhte 73

Raha ja tunteet 75

Lapsuuden vaikutus 77

Taloudellinen taakka 82

Taloukasvatus 85

Velkaantuminen 89

- Oma velkaantumiseni 91
- Häpeä ja ahdistus 98
- Ympäristön vaikutus velkaantumiseen 101
- Mekin vaikuttamme muihin 106
- Ulosotto ja maksuhäiriömerkintä 108
- Kuinka veloista selviää 111

Kestävä kuluttaminen 117

- Sosiaalinen media 119
- Kulutus kuriin listoilla 124
- Miksi ostamme 128
- Kuluttamisen vaikutukset 131
- Kuinka vähentää ostamista 134
- Kestävämmät ja taloudellisemmat valinnat 136
- Jatkuva ostaminen ja kodin kaaos 138
- Omaan kotiin muuttaminen 142
- Talouden tasapaino & taloudellinen mielenrauha 150
- Usko itseesi 152

Hyödyllisiä taloussanoja 155

IHAN TAVALLINEN RAHA

Rahalla on iso rooli elämässämme. Usein sanotaan, että raha on vain rahaa. Mutta jos joutuu tilanteeseen, jossa ei tiedä, kuinka tulee pärjäämään, rahasta voi tulla iso mörkö, asia joka vaivaa mieltä jatkuvasti. Rahaan voi liittyä paljon tunteita, kuten pelkoa ja häpeää. Taloudellinen mielenrauha ei ole vain nykyajan trendisana, sillä taloudellisella tilanteella on valtava vaikutus mielenterveyteemme ja kokonaisvaltaiseen hyvinvointiimme. Jos raha-asiat vaivaavat, se vaikuttaa aivan kaikkeen.

Rahasta puhutaan nykyään enemmän kuin ennen, mutta usein puhe keskittyy sijoittamiseen ja omistusten kasvattamiseen. Vaikka on hienoa, että tietoa näistä asioista tuodaan kaikkien saataville, on paljon ihmisiä, joille sijoittaminen ei ole koskaan ollut mahdollista. Jotta siitä voisi tulla mahdollista, meidän täytyy ensin tuntea taloutemme. Se tarkoittaa, että tiedämme, mihin rahamme menevät ja mihin haluamme niiden menevän.

Ajattelet varmasti nyt, että kyllähän sinä hallitset rahojasi ja tiedät, mihin niitä käytät. Tarkemmin katsottuna totuus saattaa kuitenkin olla toinen.

Tiedän, mistä puhun. Olen itse kärsinyt elämäni aikana niin osto- kuin tavarariippuvuudestakin. Nuorena yksinhuoltajana päädyin tilanteeseen, jossa laskut, pikavipit, osamaksut ja muut velat kasaantuivat niin, että jouduin ulosottoon ja minua uhkasi häätö asunnostani. Kaikesta tästä huolimatta uskoin vilpittömästi, että olin hyvä rahan kanssa: tiesin, mihin rahani kulutin, eikä menoissani ollut mitään turhaa. Ajattelin, että olin vain huononoinen ja saanut huonot kortit elämässä. Koetin selviytyä ja tehdä parhaani, mutta se ei vain riittänyt.

Edes velkaantuminen ja ulosotto eivät saaneet minua ajattelemaan, etten tunne talouttani. En nähnyt, kuinka holtiton kulluttaja olin ja kuinka hamstrasin kaikkea mahdollista, jotta saisin mielialaani kohennettua. Ymmärtämättäni tein paljon asioita, jotka saivat talouteni vain entistä enemmän solmuun.

Kun sain tilanteen korjaantumaan sen verran, että laskuni eivät enää menneet ulosottoon, ajattelin, että minusta oli tullut varsin taitava taloudenpitäjä. En nähnyt mitään kummallista siinä, että puolisoni kanssa elimme jatkuvasti kädestä suuhun, eli kulutimme poikkeuksetta kaiken, mitä tilillemme tuli. Olihan meillä kolme lasta, totta kai taloutemme oli tiukalla. Saatoin vain kirota sitä, ettei meillä koskaan ollut mihinkään varaa, ja kadehtia hiljaa mielessäni niitä, joilla vaikutti olevan mahdollisuus toteuttaa unelmiaan. Helppohan heidän oli, tienasivatkin enemmän.

Vasta kun aloimme toden teolla säästää, jouduin kohtaamaan karun todellisuuden: sen että olin itse taloudellisen tilanteemme suurin heikentäjä. Olin itseasiassa aivan surkea taloudenpitäjä. Tilanteessa ei myöskään ollut minulle mitään uutta, päinvastoin. Lapsuudenkodissani en koskaan saanut muuta talouskasvatusta kuin ”ei ole varaa”, eikä se antanut kummoisia eväitä oman talouden hallintaan. Tyhjä tili oli tuttu ja tietyllä tavalla turvallinen asia. Vasta kun päästin irti lapsuusajan malleista tajusin, että minun ei tarvitse toimia, kuten olin oppinut toimimaan. Kaikki tämä vaati kuitenkin ensin sen ymmärtämistä, miten lapsuudessa opitut asiat minussa vaikuttavat.

Vaikka tein kulutuskäyttäytymisessäni täydellisen U-käännöksen, joudun edelleen tekemään päivittäin töitä sen eteen, että talouteni pysyy hallinnassa. Valinnat ovat kuitenkin nykyään helpompia ja tulevat sen suuremmin ponnistelematta. Enää en joudu kamppailemaan jokaisen ostoksen tai mieliteon edessä. Olen kehittynyt, ja sinäkin voit kehittyä.

Suurin muutos on tapahtunut siinä, miten asioihin suhtaudun. Tajuan nyt paremmin, mitä oikeasti elämässä arvostan ja mitä toivon saavuttavani. Siinä missä raha ohjasi ennen elämäni, nykyään elämäni ohjaan minä. Rahasta on tullut vain asioiden mahdollistaja, sillä ei ole sen suurempaa roolia tai arvoa. En tavoittele rikkauksia vaan ihan tavallista hyvää elämää. Sellaista, jossa talous ei aiheuta jatkuvasti ahdistusta tai unettomia öitä.

Tämä kirja on tarkoitettu ihan jokaiselle, joka haluaa saada taloutensa paremmin haltuun. Olen pyrkinyt kirjoittamaan rahasta niin, että asiat on helppo ymmärtää ilman sen kummempaa tietoa talousasioista. Jos olen joutunut käyttämään kimurantimpia termejä, ne on merkitty **tähdellä*** ja selitetty, jotta ne olisi helpompi ymmärtää.

Toivon, että kirjani saa sinut uskomaan itseesi ja omiin kykyihisi. Toivon, että sen lukemisen myötä sinun polkusi on hieman omaani helpompi kulkea, eivätkä mahdottomaltakaan tuntuvat tilanteet tunnu enää niin mahdottomilta, vaan tiedät, mitä voit seuraavaksi tehdä itsesi ja taloutesi eteen.

Mieltä avartavia lukuhetkiä! ♥

Turussa 28.6.2024

Saana Opacic

OMA TARINANI

